

כמין כי יוני**משנה מסכת מנחות פרק ו**

[ג] כל המנחות הנעשות בכלי טעונות שלש מתנות שמן יציקה ובליילה ומתן שמן בכלי קודם לעשייתן והחלות בוללן דברי רבי וחכמים אומרים סלת החלות טעונות בליילה הרקיקים משוחים **כיצד מושחן כמין כי ושאר השמן נאכל לכהנים:**

רמב"ם על משנה מסכת מנחות פרק ו משנה ג

...ואם היו רקיקין הרי זו מושח כל רקיק מהן בשמן זית כצורת הכף היוני והוא כך /במקור יש שרטוט/ **(C או X)***

ר' עובדיה מברטנורא מסכת מנחות פרק ו משנה ג

כיצד מושחן כמין כי - יונית, שהיא כמין ט שלנו, כהפרשת גודל [של שמאל] מן האצבע [כזה /במקור יש שרטוט/]:

תוספות יום טוב מסכת מנחות פרק ו משנה ג

כמין כי - לשון הר"ב יונית. לשון רש"י שבלשונינו קורין לכף שלהן כי ע"כ. ומ"ש הר"ב כמין ט' שלנו [והתוספות כתבו כמין כי צייר בקונטרס כמין ט' ובפירש חומש פירש גימ"ל וי"מ כמין נון" או כמין כ' ובערוך פירש דתניא בכריתות [דף ה'] המלכים מושחין כמין נזר והכהנים כמין כ"י יונית פירש יצק שמן [על ראש אהרן] ויורד אילך ואילך כמין ב' מרגליות וזה צורתו ע"כ. ואני ראיתי שתי האלפא ביתא של יונית המרובע ושם אין גם אחד כמין ט' אך בקטנה האות העשרים כזה ט']. ועיין עוד מזה במשנה ז' פ"ך דכלים:

תלמוד בבלי מסכת מנחות דף עה עמוד א

כיצד מושחן? כמין כי, והשאר נאכל וכו'. מאי כמין כי? אמר רב כהנא: כמין כי יוני.

רש"י מסכת מנחות דף עד עמוד ב

כמין כי - יוני שבלשונינו קורין לכ"ף שלהן כי שהיה נוטל מן השמן באצבעו כמין כי יוני.

רש"י כת"י מסכת מנחות דף עד עמוד ב

כי - אות יונית ועשויה כמין טית כהפרשת גודל מאצבע:

רבינו גרשום מסכת מנחות דף עד עמוד ב

כמין כ' יוני - כאות כי יוני אות היא כעין זה ט

רש"י שמות פרק כט

משחים בשמן - אחר אפייתן מושחן כמין כי יונית, שהיא עשויה כנו"ן שלנו:

תוספות מסכת מנחות דף עה עמוד א

כמין כי - צייר בקונט' כמין ט"ת ובפירושי חומש פי' גימל ויש מפרשים כמין נון או כמין כ' ובערוך פירש דתניא בכריתות (דף ה:) המלכים מושחין כמין נזר והכהנים כמין כי יונית פירוש יצק שמן על ראש [אהרן] ויורד אילך ואילך כמין שני מרגליות וזהו צורתו.

ערוך ערך כי

(מנחות עד) כיצד מושחן? כמין כי (כלים פ"א) מחצלת שעשה לה קנים לאורכה טהורה וכו"א עד שיעשה כמין כי (כריתות ה ובב"ר) כיצד מושחין את המלכים כמין נזר, והכהנים כמין כי. מאי כמין כי. אמר רב מנשיא בר גדא: כמין כי יוני. פי' יצק שמן על ראש אהרן ויורד אילך ואילך כמין שתי טיפי מרגליות על זקנו וזהו צורתו **C (כת"י II)**. (א"ב אות יונית שנים ועשרים בסדר האותיות וצורתה שני קוים באלכסון בוקעים אחד לאחד בתוך) - מוסף הערוך

תלמוד בבלי מסכת כריתות דף ה עמוד ב

ת"ר: מושחין את המלכים כמין נזר, ואת הכהנים כמין כי. אמר רב מנשיא: כמין כי יוני.

רש"י מסכת כריתות דף ה עמוד ב

כמין כי - אות יונית ועשויה כזה X (בכת"י Ω) דמציק שמן על ראשו ואח"כ בין ריסי עיניו ומצרפן באצבעו דרך הפדחת.

רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק א

הלכה ט

כיצד מושחין את הכהן, צק את השמן על ראשו וסך ממנו על גבי עיניו כמין כי יונית כזה* **(C או X)** שנאמר ויצק משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אותו לקדשו, ומלכי בית דוד מושחין אותן כמין נזר על ראשו, ולא ימשח במקומות אחרות ולא ירבה בשמן.

*שינויי נוסחאות ברמב"ם פרנקל: כזה C כ"ה בכת"י ובדפו"י ובספרים המוגהים ובפיה"מ בכת"י המיוחס לרבנו (מנחות פ"ו מ"ג). וכך כתבו עוד מרבתינו הראשונים. בד' אמשטרדם וברוב הדפוסים שלאחריו שינו לצורת X על פי הערת מוסף הערוך. וע' בארוכה בילקוט שנו"ס.

משנה מסכת כלים פרק כ משנה ז

[ח] מחצלת שעשה לה קנים לארכה טהורה וחכ"א עד שיעשה כמין כי עשאו לרחבה ואין בין קנה לחבירו ארבעה טפחים טהור נחלקה לרחבה ר' יהודה מטהר וכן המתיר ראשי המעדנין טהורה נחלקה לארכה ונשתיירו בה שלשה מעדנים של ששה טפחים טמאה מחצלת מאימתי מקבלת טומאה משתקנב והיא גמר מלאכתה:

ר"ש מסכת כלים פרק כ משנה ז

כמין כי - פי' גאון וכן ערוך כ"ף יונית וזה צורתו:

ר' עובדיה מברטנורא מסכת כלים פרק כ משנה ז

כמין כי - יונית. שהיא כמין כ' הפוכה שלנו.

תוספות יום טוב מסכת כלים פרק כ משנה ז

כמין כי - פי' הר"ב כי יונית כמין כ"ף הפוכה ולכאורה נראה שצ"ל כפופה וכלומר לאפוקי כ"ף פשוטה [שהרי] במנחות פ"ו מ"ג כתב הר"ב כמין כי יונית שהיא כמין ט שלנו כהפרש גודל מן האצבע [אבל ראיתי שתי אלפא ביתא של היוונים האחת גדולה ומרובעת. והאחת קטנה והאות העשרים שבקטנה היא קרובה בצורתה לטי"ת שלנו שצורתה של האות ההיא כזה ט אך בהגדולה האות השש עשרה היא כזה ח ולפי זה אין להגיה בלשון הר"ב אך שתי תשובות בדבר הא' למה לו לומר כמין כ"ף הפוכה הל"ל כמין חי"ת. הב' דהשתא דבריו דהכא ודמנחות סתרי אהדדי שזו דלעיל יש לה כמו שולים מתחת ואין לה גג וזו דהכא יש לה גג ואין לה שולים ומיהו בתשובה הראשונה יכולני לומר שבימי הר"ב לא היו נוהגין לכתוב הח' אלא כזה וכן עדיין סופרי זמנינו כשכותבין בכתב שקוראין כתיבה תמה עושין החי"ת בזו הצורה

[דוקא]:

תפארת ישראל מסכת זבחים פרק י משנה ח

...וס"ל לר"ש דאין מושתן רק כמין ט יונית, ושאר השמן נאכל לכהנים [וכי יונית, כתב רש"י במנחות (דע"ה א') שהיא כמין כ', ותוס' שם כתבו בשם הערוך שהיא כתמונה זו Λ , והר"ב במנחות (פ"ו מ"ג) כתב שהיא כמין ט, וברש"י בחומש פרשה תצוה כתב, שכי יונית היא כתמונת נ כפולה שלנו, אולם ברמב"ם (פ"א מכלי מקדש) כתב שהיא כמין X ומסתבר כרמב"ם שכן באלף בית יונית האות הכ"ב הוא בצורת X ונקרא בלשון יונית כי בכף רפויה, אלא שבלשון עברי כל בי ג' ד' כי פי' ת' שבראש התיבה הם דגושים, ולהכי נקרא אצלינו כי יונית. וכל זה דלא כרתוי"ט שכתב במנחות (פ"ו מ"ג) ובכלים (פ"כ מ"ז) שראה באלפא ביחא הגדול היווני אות הט"ז שהוא כדוגמת ח', ואות הכ' באלפא ביתא הקטון שם הוא כדוגמת ט', וזה כר"ב שם. וכל זה במח"כ ליתא, דהאות הט"ז הוא דז ונקרא בלשון יונית פי (pi), ואות הכ' שזכר הוא באמת בתמונת ט' ונקרא בלשון יונית איפסילון (epsilon) ולמה קראוה חז"ל כי יונית אע"כ כדברינו:

רש"י מסכת פסחים דף ח עמוד ב

גאם - היא גימ"ל יונית, ועשויה כמין כף שלנו פתוחה

רש"י מסכת עירובין דף נה עמוד א

או כמין גאם - גימל יוני, עשוי כמין כף כפופה שלנו.

רש"י מסכת בבא מציעא דף כח עמוד א

גמ"ו - גאם יונית, עשויה כמין כ' שלנו

רש"י מסכת זבחים דף נג עמוד ב

כמין גמא - זורק נגד הפינה מן הכלי והדם מתפשט לשתי רוחות הפינה והרי הוא כמין גאם אות יונית עשויה ככף פשוטה.

	Letter	Corresponding Phoenician letter	Name				Transliteration ¹		Pronunciation		Numeric value
			English	Ancient Greek	Medieval Greek (polytonic)	Modern Greek (info)	Ancient Greek	Modern Greek	Classical Ancient Greek	Modern Greek	
1	Α α	𐤀 Aleph	Alpha	ἄλφα	άλφα	άλφα	a		[a] [a:]	[a]	1
2	Β β	𐤁 Beth	Beta	βῆτα	βήτα	βήτα	b	v	[b]	[v]	2
3	Γ γ	𐤂 Gimel	Gamma	γάμμα	γάμμα	γά(μ)α	g	gh, g, y	[g]	[ɣ], [j]	3
4	Δ δ	𐤃 Daleth	Delta	δέλτα	δέλτα	δέλτα	d	d, dh	[d]	[ð]	4
5	Ε ε	𐤄 He	Epsilon	εἶ	ἒ ψιλόν	έψιλον	e		[e]		5
6	Ζ ζ	𐤅 Zayin	Zeta	ζῆτα	ζήτα	ζήτα	z		[zd, dz, z:] (?)	[z]	7
7	Η η	𐤆 Heth	Eta	ῆτα	ήτα	ήτα	e, ē	i	[ɛ:]	[i]	8
8	Θ θ	𐤇 Teth	Theta	θῆτα	θήτα	θήτα	th		[tʰ]	[θ]	9
9	Ι ι	𐤈 Yodh	Iota	ιώτα	(γ)ιώτα	(γ)ιώτα	i		[i] [i:]	[i], [j]	10
10	Κ κ	𐤉 Kaph	Kappa	κάππα	κάππα	κάπ(π)α	k		[k]	[k], [c]	20
11	Λ λ	𐤊 Lamedh	Lambda	λάβδα	λάμβδα	λάμ(β)δα	l		[l]		30
12	Μ μ	𐤋 Mem	Mu	μῦ	μύ	μι/μυ	m		[m]		40
13	Ν ν	𐤌 Nun	Nu	νῦ	νύ	νι/νυ	n		[n]		50
14	Ξ ξ	𐤍 Samekh	Xi	ξει	ξί	ξι	x	x, ks	[ks]		60
15	Ο ο	𐤎 Ayin	Omicron	οῦ	ὀ μικρόν	όμικρον	o		[o]		70
16	Π π	𐤏 Pe	Pi	πεῖ	πί	πι	p		[p]		80
17	Ρ ρ	𐤐 Resh	Rho	ῥῶ	ῥώ	ρω	r, rh	r	[r], [r̥]	[r]	100
18	Σ σ ς	𐤑 Sin	Sigma	σῖγμα	σίγμα	σίγμα	s		[s]		200
19	Τ τ	𐤒 Taw	Tau	ταῦ	τά	ταυ	t		[t]		300
20	Υ υ	𐤓 Waw	Upsilon	ῦ	ῦ ψιλόν	ύψιλον	u, y	y, v, f	[u(:)], [y(:)]	[i]	400
21	Φ φ	origin disputed (see text)	Phi	φεῖ	φί	φι	ph	f	[pʰ]	[f]	500
22	Χ χ		Chi	χεῖ	χί	χι	ch	ch, kh	[kʰ]	[x], [ç]	600
23	Ψ ψ		Psi	ψεῖ	ψί	ψι	ps		[ps]		700
24	Ω ω	𐤔 Ayin	Omega	ὦ	ὦ μέγα	ωμέγα	o, ō	o	[ɔ:]	[o]	800

Source: Wikipedia